

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadó: ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.	Felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főszerkesztő: Dr. Rajk Aladár orsz. képvis.	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1.50. Egyes szám ára 12 fillér.
---	---	--	--	--

A cselédtörvény.

A képviselőház elé nemsokára egy új törvényjavaslat kerül tárgyalás alá a cselédekről. Legfőbb ideje is, hogy e kérdés szabályoztassék, mert már az egész ország tele van a cselédmizériákkal.

A kérdés tehát óriási fontossággal bír, mert egyformán igazságosnak kell lenni a munkaadó gazdával, mint a cseléddel szemben.

Mi kereken kimondjuk, hogy a törvényt liberálisnak akarjuk, olyannak, mely a cseléd egyéni szabadságát nem korlátozza. Évszázadokon át ahhoz voltak szokva az emberek, hogy a cseléd nem tarthat igényt oly bánásmódra, mint más embertársaink. Ez pedig helytelen. A cseléd egész munkaidejét gazdájának szenteli, megkiméli azt testi fáradságoktól nemcsak magát a gazdát, hanem családját tagjait is és így megérdemli, hogy vele szemben is kiméletes, tisztességes bánásmód tanusíttassék.

A gyakorlati élet maga is igazolja, hogy a lármás, pörölős, dacos gazdák-
nak és gazdasszonyoknak épen a leg-

rosszabb cselédjeik vannak. Már természeténél fogva az ember bizonyos ellen-szenvet érez az ellen a ki folyton és különösen indokolatlanul szidja, lealacsonyítja és bizony nem szalaszt el alkalmat, hogy ezt vissza ne szolgálja.

A cselédet úgy kell a házban tekinteni, mint családtagot, jóakarattal kell irányában viselkedni, barátságosan és jóindulattal. Ezek meg is termik gyümölcsöket, mert a cseléd is szívesebben, jobban teljesíti dolgát. Viszont a cselédnek is figyelemmel kell lenni gazdája természetére, szokásaira, mert csak úgy boldogulhat ő is jobban, ha gazdáját megérti, úgy kerül ki feddést, dorgálást, úgy remélhet magasabb bért, úgy tarthat igényt arra, hogy gazdájánál békés otthona legyen.

A törvényhozásra tehát súlyos feladat vár és nagyon örvendetes jelenség, hogy a honatyák oly nagy figyelmet fordítanak a tárgyra már a bizottságokban is.

A földmivelésügyi bizottság egy neveltséges határozatot hozott, a mely szerint ha a cseléd becsületében sértve érzi magát, egyáltalán joga sem legyen

a bírósághoz fordulni. Ez valóságos absurdum; igenis joga legyen neki, csak természetesen, milyen módon, kifejezések, vagy dorgálások, mik a becsület-sértést megállapítják, azok birói mérlegelés tárgyát képezik. Igen helyesen állapította meg tehát a képviselőház munkásügyi bizottsága, hogy ha a gazda dorgálás közben keményebb kifejezést használ, ez nem vonja maga után azt a vélelmet, hogy a gazda becsületében sérteni akarná a cselédet. Ezt nem vonja maga után, hanem igenis itt van helye az adott viszonyok, kifejezések birói mérlegelésére.

A törvényjavaslatnak egy valóságos csoda §-a is van, nevezetesen az, hogy a gazda pénzbírsággal és fizetés levonással is sújthat. No hát ebből törvény észszerűleg nem lehet, hisz absurdum volna, ha a gazda önmaga bírója volna. Haj, de sok gazda és gazdasszony bíróságon. Megvagyunk arról győződve, hogy a jobb belátás fog győzni a törvényhozásnál is, hogy a mai kor szellemének igényéhez képest fogják a javaslatot módosítani. Minden törvéynél,

TÁRCA.

Bűnbocsánat.

Irta: **Géczy István.**

A „Bajai Független Ujság” eredeti tárcája.

A falusi plébánia szegényes szobájában felvan gyujtva a viasz-gyertya, de lángja nem lobog vigan a karácsonyfán, hanem az üdvözítő tövissel koszoruzott képe előtt, ahol a pap és ősz édes anyja térdre hullva imádkoznak. Szomorú emlékü nap ez; tiz esztendővel ez előtt, szent karácsony estéjén halva hozták haza a család fenntartóját. Gyilkos golyó terítette le. Ott az erdő tisztásán találták meg vérbefagyva és mikor haza vitték, a csepegő vér piros vonalat hagyott a frissen esett hóban és ez a piros fonál fekete gyászt hozott az árván maradt családra.

De sok könnye lefolyt a szegény özvegynek, de sokszor vette el a szájától a falatot, míg kicsiny fiát ily nagyra növelte, amíg megérhette, hogy árva magzatja pap lett, az Isten szolgálja, a béke apostola.

De annak a karácsony estének iszonyu emléket nem törülhetett el az elmúlt 10 esztendő. Gyászünnep maradt ez. Imádkoztak,

mint most egy megölt embernek lelki üdvösségeért.

Egy hangos »Jó estét kívánok« zavarta meg buzgó imájukat. Egy gubás paraszt állott a nyitott ajtó mellett, gubájának kifordított szórén, mint ezer gyémánt csillogott a reá fagyott pára; deres szakállá és bajusza élesen kivált a rezes arcból, amit vérpirosra festett a hideg szél.

— Megkövetem tisztelendő atyám, kezdte a szót, Varga Tamás az utolsót járja, de nem tud meghalni az árva feje, amíg a tisztelendő ur meg nem gyóntatja. Nincs neki senkije, magam valék mellette, mert hát szomszéd telkesek vónánk, biz én megsajnáltam, láttam, hogy nem tud kiszakadni árva lelke nyavalyás testéből, amíg tisztelendő atyám ki nem kergeti belőle a gonoszt. Befogtam a gebéimet oszt ide kocogtunk; jöjjön velem tisztelendő uram, nem messze megyünk, csak amoda-e az erdő szélire, ott lakik a Varga Tamás, ismeri is tán tisztelendő uram! Nagy gazember vót szegény egész életében, adjon az Isten örök nyugalommal, kinlódó lelkeinek.

A fiatal pap szó nélkül kezébe vette a szent keresztet, szenteltvíz-tartót, megcsókolta édes anyját, aztán követte a szapora beszédű kis parasztot, ki a hideg éjszakába.

— Gyi Kedves, gyi Csillag! . . .

Sűrű párát fujva maga körül, megindult a két gebe, poroszkálva vonták a tölgyfatalpat, át a hómezőn, amoda az erdő felé, ahol egy veszni indult lélek vigaszt várt az Isten szolgájától.

Ott fetrengett hideg kamrájában, rongyokkal betakarva, kemény szalma ágyán a halálra vált vén bűnös. Kintől eltorzult arca vonaglott, mint galván ütéses, száján forró nehéz pára ömlött ki, mintha füstje lenne a bent égő pokolnak.

Üregéből kiugró szeme lázasan tapadt az ajtóra, s amint belépett rajta az Isten szolgája, nagyot rándult a test, kisimultak az eltorzult vonások, s a nyitott szájon, párába burkolva, röppent ki a sátán, nyögve hagyta, oda áldozatát, mikor a szeretet apostola ujjai-val megérinté a verejtékes barázdás homlokot.

— Hivattál fiam, ime megjelentem!

— Látlak atyám és már is nyugodt vagyok.

— Sok az én bűnöm, lelki atyám, sok lopott jószág terheli lelkemet, de ezzel majd csak elszámolok én oda fennt. Ilyen kicsinységért biz, ide se fárasztottalak volna ebben a pogány időben.

De van egy vétkem, amit nem tudok elvinni magammal, a másvilágra, a mig te fel nem oldozol. Ha te megbocsátasz, tudom

§-nál, büntetésnél többet ér a kölcsönös méltányos, igazságos eljárás és bánásmód.

Közgyűlés.

Baja város törvényhatósági bizottsága április 29-én tartotta meg rendes közgyűlését a bizottsági tagok óriási részvétele mellett.

A közgyűlésnek hatvan és egynéhány tárgya volt, természetesen túlsok; óhajtható is volna, ha kevesebb anyag kerülne egy közgyűlés elé.

A tárgyak legtöbbször igen gyorsan végeztek el, közgyűlés, a melynek magyarázata abban van, hogy mint már többször is említettük pártunk résztvett az összes bizottsági munkálatokban, azonkívül pedig minden egyes tárgyat a függetlenségi párt vezetősége tanácskozás tárgyává tette és a szükséges módosításokat figyelembe ajánlotta a városi tanácsnak, így természetesen nagyobb viták nem keletkeztek.

Óhajtanánk, ha nemcsak a pártvezetőség, hanem mások is tanulmányoznák a kérdéseket, hogy még jobban és részletesebben munkálkodhassunk. Különösen ajánljuk ezt azon bizottsági tagok figyelembe, kik mint mi is, azt hangoztatják, hogy nagyon gyors menetben tárgyalják az ügyet, hogy legyenek szívesek a negatív állásponttól a pozitívumra áttérni, minden egyes tárgynál, így legalább is igen soknál felszólalni, állást foglalni, szóval dolgozni, mert mindenki kifogásolhatja azt, hogy nagyon gyorsan tárgyalják le az ügyeket, csak az nem, a kinek módjában áll személyes működésével ezt megakadályozni.

A tárgysorozat érdekesebb részei következők voltak:

A polgármester időszaki jelentésénél Rajcsányi Imre bizottsági tag a kálvária domb fenntartását ajánlotta a polgármester figyelembe, míg Tiprovácz Péter az Erzsébet-utca végén levő gyár szennyvizének levezetése tárgyában terjesztett elő megokolt kérelmet.

A főispán Kerék Illést kinevezte tiszteletbeli tanácsnokká és az adóügyi tanácsnok helyettesévé, Flórián Gézát második osztályú könyvelővé és behelyettesítette dr. Hechtl József

ügyvédjelöltet, Hechtl József buzgó párttagunk fiát a Fischl Mór irnok nyugdíjazásával megürült irnoki állásra.

Megválasztatott továbbá egyhangulag Meskó Ottó városi ellenőrnek. Pártunk vezetősége közbenjárt az illetékes hatóságoknál, hogy Meskó Ottó, tekintettel fiatal korára és munkaképességére, egyéb dolgokkal is bizassék meg.

A közgyűlés dr. Ladányi Mór kórházi igazgatófőorvost, Scheibner Gyula rendőrfőkapitányt, Túry József városi irodaigazgatót és Fischl Mór irnokot nyugdíjaztatta. Legérdekesebb pontja a tárgysorozatnak a vasuti hozzájárulás kérdése volt. Nevezetesen gróf Teleki Józsefnek, mint a dunapataj—bajai h. é. vasut előmunkálati engedélyezésének a tanács 30 000 korona, Gfrerer, Schoch és Grossmann építési vállalkozóknak, mint a baja—bezdán—zombor—apatin—szondi h. é. vasut előmunkálati engedélyeseinek 40.000 korona hozzájárulási összeget javasolta. Ellenben Fekete Adolf építési vállalkozónak, mint a baja—kiskőrösi vasutvonal engedményesének támogatását elvként ajánlotta a tanács, a hozzájárulási összeg mennyiségét későbbre tartotta fenn.

Ezen kérdés nemcsak a legérdekesebb, hanem a legfontosabb is. Pártunkban, illetve annak bizottsági tagjai között vannak néhányan, a kik azt vallják, hogy a polgárság csak azért választotta meg őket, hogy pótadókat ne szavazzon meg. Pedig a dolog úgy áll, hogy nemcsak azért választotta meg, hanem főleg azért, hogy a város a polgárság érdekeit védje és azok jövedelmi forrásait gyarapítsa.

Már pedig a három vasutal Baja gócpontja lesz egy hatalmas vasuti hálózatnak és emberi számítás szerint óriási hasznokat fog hozni a város polgárságának, a melyhez képest a kért hozzájárulási összegek elenyésző csekély terhet rónak a városra. Azzal érveltek az ellenzők, hogy a vállalkozók azt ugyanis megépítik. Lehet, hogy igazuk lett volna, lehet, hogy nem, de egy város közönsége nem lutrizhat, annak biztosra kell mennie és lelkiismeretének sohasem bocsájtották volna meg pártunk tagjai, ha a vasutaktól eltértünk volna. Épen abban áll a

helyes financiai politika, ha ott nem sajnáljuk a pénz kiadását, a hol szükséges.

A kérdéshez hozzászóltak dr. Szirmai Vidor, dr. Alföldi Béla, dr. Valentin Emil, Willmann János, Weidinger Dezső és Reich Vidor.

A közgyűlés késő estig tartott és Ambroovics Lajos főispán éltetésével ért véget.

A Bajai Kereskedelmi és Iparbank közgyűlése.

A Bajai Kereskedelmi és Iparbank igazgatósága, mint lapunk múlt számában jeleztük, rendkívüli közgyűlést hívott egybe, abból a célból, hogy a milliós főnyeremény hova fordítására nézve intézkedés történjék. Az ülés mely izgalmasnak ígérkezett, igen látogatott volt, úgy hogy az intézet tanácssterme zsúfolásig megtelt az érdekelt részvényesekkel. Schön Antal vezérigazgató megnyitva az ülést mindenekelőtt megállapította, hogy hány szavazásra jogosult részvényes van jelen a közgyűlésen, illetőleg hányan adtak megbízást arra, hogy érdekeik a közgyűlésen képviseltesse. Jelentette továbbá, hogy szabályszerű időben két részvényes: Rosenberg Jakab és Krausz Jakab indítványt adott be, melyeket az igazgatósági javaslat felolvasása után fognak tárgyalni. Nyomban az igazgatói jelentés, illetőleg az igazgatóság javaslatának felolvasása után Valentin Emil dr., lapunk felelős szerkesztője jelentkezett szólásra, hogy a kedélyeket, melyek kezdtek puskaporosak lenni lecsillapítsa. Ez sikerült is neki, azzal a vitatkozást nem tűrő argumentációjával, melyet körülbelül így foglalt szavakba:

— Itt, t. közgyűlés két érdekcsoport áll szemközt egymással, az új és a régi részvény-tulajdonosok csoportja. Mind a kettőnek a kielégítésére az igazgatóság képtelen, mert akár ezek, akár amazok javára dönt, azok akik érdekeiket megcsorbítva látják, úgyis megfőlebbezik a közgyűlési határozatot s így mind a két esetben a törvényszék fog a kérdésben dönteni. Igyekézzünk a higgadság és tárgyilagosság keretében megmaradni. Én a magam részéről már a kedélyek lecsillapítása végett is, azt ajánlanám, hogy fogadják el a közgyűlés az igazgatóság javaslatát azzal a módosítással, hogy az új részvényesek is kapjanak részvényenként száz koronát.

Valentin dr.-nak felszólalása után Rosenberg Jakab emelkedett szólásra, hogy írásban benyújtott indítványa mellett lándzsát törjön. Az indítványt — mely oda konkludált, hogy

hogy megbocsát az a legfőbb bíró is, akihez utban vagyok.

Megöltem egy embert.

Hej a sok véték közül, amit elkövettem, egy sem égeti úgy a lelkemet, mint ez. Tíz esztendővel ezelőtt esett meg a dolog, éppen karácsony estéjén. Az erdő tisztán czipkedtem egy lelőtt szarvassal — mert hát akkoriban vadászó voltam — kellett az a vad, abból tápláltam a feleségemet, az adott volna karácsonyra kenyeret a házhoz. De az emberek törvényt szabtak, hogy szegény embernek nem szabad elejteni az erdő vadját, — pedig az Uristen, tudom, azért népesítette meg vele az erdőt, mezőt, hogy a szegénynek is legyen egy kis tápláléka.

No de az urak másképp csinálták, törvényt szabtak rája, engem is megfogott a törvény, hogy ott vesződtem az elejtett vaddal, rám esett az erdőszél.

Ugy jött oda, hogy észre se vettem, mintha csak a földből nőtt volna ki. Egyenesen a puskámat kérte, hogy is ne! mért nem kérte egybe az életemet, hisz a puskám volt akkor az én életem! Hát nem adtam! Akkor rám kiállt, másodszor is kérte, harmadszor se adtam. Fogta a puskáját, célba vett, de én gyorsabb voltam. Nálam is volt puska, egy

golyó még benne; annak a párja, ami a szarvast leterítette. Céloztam, lőttem. Menten lebukott ott, egy álló helyében. Kiömlő vére összevegyült a vad vérével, szépen megfértek ott egymás mellett. A szarvast nem hagytam ott, haza vittem, tisztelendő uram, beteg volt az asszonyom, kenyér kellett neki. Hogy megöltem egy embert, sose tudta meg senki, magának is az volt eddig a biztatóm, hogy nem is öltem én meg, csak védtem magamat.

Most mikor érzem, hogy rövidesen találkozni fogok vele, nem merek eléje kerülni, amíg tisztelendő atyám fel nem oldoz, mert hát az az ember, akit megöltem, a tisztelendő atyám édes apja volt.

Mintha csak az elkárhozottból kiüzött sántán, egy szempillantás alatt a gyóntatót szállotta volna el, úgy torzultak el arca vonásai, megrándult teste és a keresztet tartó kéz felemelkedék, hogy egyetlen csapással szétzuzza a koponyáját annak, aki őt oly árvává tette. De az utolsó percben rá esett tekintete a keresztre feszített Üdvözítő vérző sebeire, aki született, élt és meghalt, hogy életével, halála árán megváltsa a világot. Sujtató karja lehanyatlott a gyilkos verejtékes homlokára, s gyengén belocsolta a megszentelt vízzel.

És az a nyomorult ott a szalmaágyon úgy érezte magát, mintha ez a pár vízcsepp eloltotta volna a lelkében lángoló poklot.

— Végtelen az Ur irgalma s kedves előtte a megtért bűnös. Legyen ő tevéled s bocsáson meg néked, miként én is megbocsátok.

Kiszakadt a lélek, megtért a vén bűnös.

Mikor a fiatal pap kilépett a rozoga ajtón a téli éjszakába, megkondukt a harang kicsiny falujában, elsőt harangoztak éjfél misére.

Megszületett a Megváltó! A pap pedig felnézett az égre, melynek azurboltozatján milliányi csillag reszkető fényével dicsérte az Urat, lelki szemeivel ott látta magát az Ur számolyánál Szmeit elvakította a ráömlő fényözön és hallá a Megváltó szavait, szeliden, biztatóan:

Istennek felkent szolgája, az Ur nagyon tevéled, egy szempillantás alatt felemelkedett hozzám, mert bocsánat lakozik a te szivedben, megbocsátottál úgy, miként én megbocsátok minden vétkezőnek.

az egész nyert összeg a régi részvényesek között osztassék ki — higgadt, logikusnak látszó beszéddel okolta meg, ép azért csak sajnálni tudjuk, hogy egyik-másik fiatal részvényest elragadott az ifjúság heve s a szónokot jobbára nem tulságosan helyénvaló közbeszólásokkal zavarták meg. Ezek aztán kínos jelenetekre adtak alkalmat, a mely a közgyűlés végén csaknem a tettelegességre vezetett. Rosenberg után *Krausz* Jakab szólalt fel, kinek indítványa Rosenbergével homlok-egyenest ellenkezett. Azt indítványozta, hogy az egész nyereséget fordítsák a tartalékalap növelésére. Ezt az indítványt azonban később visszavonta és csatlakozott Rosenbergnek módosított indítványához.

Az igazgatói javaslatához szóltak még többen, kiknek úgyszólván mind más és más volt az álláspontja. Az ellentétet tehát — mint ahogy Valentin előre megmondta, kiegyenlíteni nem lehetett. Ezt látva egyre sürűbben volt hallható a türelmetlen felkiáltás:

— Szavazzunk!

Szavazásra kerülvén a dolog, az igazgatóság javaslatát túlnyomó többséggel elfogadták.

A szavazás után újból zajos jelenetek játszódtak le. Afölött történt vitatkozás, hogy szavazásra bocsátható-e Valentin indítványa, melyet az igazgatóság magáévá tenni látszott. A heves vitatkozásban a részvényesek szédelni kezdtek, úgy, hogy mire a kérdés fölött szavazni kellett volna, a részvényesek háromnegyed része már elhagyta a közgyűlést.

Megjegyezzük, hogy nagy számban voltak részvényesek, a kik az igazgatóság javaslatára csak azért szavaztak, a mivel úgy vélték, hogy az igazgatóság dr. Valentin javaslatát elfogadja. *Minthogy az igazgatóságnak nincsen érdeke abban, hogy kizárólagosan az új vagy a régi részvényesek kapják a száz koronát, ennek folytán nem tételezzük fel az igazgatóságról, hogy félrevezetni akarta volna a részvényeseket, hanem a zürzavarban történhetett meg az össze-vissza való szavazás. Az ügy fejleményeit élénk figyelemmel fogjuk kísérni és arról olvasóinknak be fogunk számolni.*

Bácsmege selyemtenyésztése.

Statisztika a mult évről.

A földmivelésügyi miniszterium selyemtenyésztési főfelügyelősége most adta közre az ország selyemtenyésztő vidékeinek a mult 1906. évre vonatkozó selyemtermelési statisztikáját.

Érdekes része ennek a statisztikának az, a melyik Bács-Bodrog megyére vonatkozik. Ennek alapján közöljük, hogy Bács-Bodrog vármegyében 127 községben 200,380 darab köztéren álló lombozható szederfa után 29,298 selyemtenyésztő 562,600 kgr. gubót termelt és 954,863 koronát keresett. Átlagos keresete 32 korona; legmagasabb keresete egy tenyésztőnek 162 kor. volt. Eddig 15,626,358 koronát kerestek a termelők a vármegyében. Részint községeknek és magánfeleknek, részint törvényhatósági utak befásítására ez ideig 80,254 drb. kiültetésre alkalmas szederfát, 13,029,371 drb. 2—3 éves szederfa-csemetét osztott ki a felügyelőség. Ez évben a községi faiskolákból kiültettek 37,031 drb. szederfát. Kiültettek köztérekre 19,221 drb. másnemű fát, pedig a törvény kizárólag szederfák ültetését rendeli el. Ez évben elpusztult 26,918 drb. szederfa.

A vármegyének az a tiz községe, a hol 1906-ban a selyemtermelés legjobban sikerült, a következő: Zsablya, Kiszács, Káty, Csurog, Ópalánka, Sajkásgyörgye, Zombor város, Mohol, Óbecse, Péterréve.

Bajra vonatkozólag a következőket jegyeztük ki a statisztikából: Baja városban a selyemtenyésztők száma 97-ről 65-re apadt. Az átlagos kereset azonban 24 koronáról 29 koronára emelkedett. A legmagasabb keresete, 64 korona 14 fillér, Nehoczki Évának volt. 8 tenyésztőnek hernyói elhanyagolás következtében elpusztultak. Figyelmeztetjük eze-

ket, hogy jövőre tartsák be a selyemtenyésztési felügyelő utasításait, akkor elérhetik azt az eredményt, mit a városban a legjobb tenyésztő 64 korona 14 fillér keresettel elért, sőt még azt is, amit e vármegyében Káty községben *Puntik* Perszának 162 korona 46 fillér legmagasabb keresete kitett. Nagy kár, hogy a város szederfaállománya a lakosság által selyemtenyésztésre nincs kihasználva. Hiszen nagy városokban is foglalkozik a lakosság selyemtenyésztéssel. Ugyanis Zombor városában az idén 18,634 korona volt a selyemtermelők keresete. Reméljük, hogy e városban is számosabban fognak hernyót vállalni. Szabad legyen felkérni a városi hatóságot arra, hogy a selyemtenyésztést vegye szíves pártfogásba és szaporítsa a szederfák létszámát. *Nagyon célszerű lenne, ha a hatóság egy állandó szedreskertet létesítené. Nagy városokban belátták ennek előnyös voltát, számos helyen van már szedreskert. A többi között Zentán, Pancsován, Nagykikindán stb.* Melegen kérjük a hatóságot, hogy szíveskedjék a faiskolát berendezni. Az idén az országos selyemtenyésztési felügyelőség adott a városnak 600 drb. kiültetésre alkalmas szederfát és ezzel együtt kiültettek 1015 darabot, karóval, tuskével ellátták és öntözték is, ennek dacára mégis elpusztult 595 darab fiatal szederfa. Ennek oka valószínűleg a helytelen ültetés lehet. Kérjük a városi hatóságot, szíveskedjék utasítani a városi kertészeket, hogy a faültetésnél ügyeljenek arra, hogy az szakszerűen eszközöltesék. Sajnos, a városban lombszedésgátlás esete is fordult elő. Az illető tettet a városi rendőrkapitányság 5 koronával megbüntette. Hogy ily eseteknek eleje vétessek, nagyon kérjük a hatóságot, miszerint tenyésztés ideje alatt szíveskedjék aziránt intézkedni, hogy a lombszedést városi közegek ellenőrizték. Meleg köszönettel adozunk *Weisz* Nándor városi tanácsosnak a szederfatenyésztés felkarolásáért.

Színház.

Tökéletes feleség.

Ápril. 26

Pineronak a Vígyszínházban nagy sikert elért darabja nálunk is élénk érdeklődést keltett. Szép és nagyszámu közönség töltötte meg a nézőteret és állandó, élénk figyelemmel kísérte az előadást. A hideg angol erkölcs szele csapta meg arcunkat a színpadról, a hol mindenki zárkózott, mogorva és feszes, szinte bántóan előkelő. Maguk a szereplők is a tőlük telhető legjobbat igyekeztek nyújtani, a mit a közönség fel-felujuló zajos tappsal honorált. Ez volt eddig a saison legjobb előadása és a siker oroszlanrésze határozottan *Markovics* Margitot illeti, a ki a címszerepben valóban művészi alakítást nyújtott. Jól esett végre ezt a tehetséges művésznőt egy neki megfelelő szerepben láthatnunk az után a sok apró-cseprő szerep után, a melyben eddig, az Asszonyon kívül szerepelt. Helyes felfogása, szép hangsúlyozása és természetes játéka osztatlan elismerést keltett és a közönség az egész estén át zajosan ünnepelte. A második felvonásbeli nagy jelenete után hosszan tartó nyílt tapsot kapott és a felvonásvégeken is többször kihívták partnereivel, *Könyvessel* a lámpák elé. Mellette *Könyves* tünt ki szép és jó játékaival. Az ő alakítása is komoly tanulmány eredménye. Jó volt még *Farkas* Béla és türethető *Fodor* és a gyerek szerepében *Nagy* Gizi. Ellenben teljesen elejtették szerepüket *Bogyó* és *Farkas*

Ferenc. A rendezés is sok kívánni valót hagyott maga után, mindamellett a szabatos összjáték és a főszereplők művészi játéka sokáig emlékezetessé teszi ezt az előadást.

Hajdúk hadnagya.

Ápril. 28.

Rajna *Ferencz* és *Cobor* *Károly* operettjét adták elő. Hogy miért, arra alig találni választ és hogy a rendező jóvoltából miért hagytak ki annyit, azt csak a rendező tudná megmondani, de igazolni aligha. Fájdalmasan nélkülöztük *Szépiczig* és *Barbarina* tánckettősét és a második felvonás végének megcsönkítését. Egyébként a szereplők tudásuk javát produkálták. *Ruzsinszky* néhány heti kénytelen pihenő után szerephez jutott, amelyet pompás hangjával ki is aknázott. *Aradi* kadétja énekben és játékban egyaránt jó volt. *Szalontai* *Ferike* napról-napra izmosodó tehetségével, bájával meghódítja a közönséget. Ez estén énekbéli fogyatékoságai sem voltak észrevehetőek. *B. Szabó* *József* szintelen volt. *Bogyó* és *Nagy* *Imre* jóízű mókáikkal megkacagtatták a közönséget. Az énekkaron meglátszik, hogy *Németh* *Ignác* a karmester, aki komoly és szorgalmas karmester. Közönség mérsékelten.

Nagy mama.

Ápril. 29

Csiky *Gergelynek* ez a bájos vigjátéka alig vonzott közönséget. A szereplők, talán *Veszprém*-nél, *Bogyót* és *Farkas* *Ferencet* kivéve, kik jók voltak, kedv nélkül játszottak. Nem is esoda. Alig volt kinek játszani.

Rab Máttyás.

Ápril. 30.

A Népszínház bukása és *Vidor* *Pál* korai halála révén csaknem hirhedté vált *Rajna-Cobor*-féle daljátékot mutatta be a színtársulat zsufolt ház mellett, mely zsufolt ház elsőrangú élvezetben részesült, nem annyira a darab zenéje révén, melyben sok az idegen produktum, mint a mese- és az előadás következtében. Ez a darab már nem operette, sokkal közelebb jár ez az operához és csak az a kár, hogy a zene nem tartalmasabb, mert biz lépten-nyomon ki-ki csillan a . . . remiscencia. *Ruzsinszky* *Ilona* *Gitája* minden tekintetben kiváló volt. *Aradi* *Aranka* *Máttyás* szerepében szemnek és fülnek egyaránt elsőrangú élvezetet nyújtott. Az első felvonásban a levél-dalért, valamint a második felvonás befejezéseért nyílt színen is sok, megérdemelt tapsot kapott. *Szalontai* *Ferike* ez estén újra beigazolta, hogy igen hasznos tagja a társulatnak, aki úgy iparkodik, mintha nem volna kitűnő protektora a direktor. Igaz élvezet őt a színpadon látni. *Mezei* *Margitnak* az idei szezonban ez volt eddig a legsikerültebb estéje. Nem csak külsejével, hanem játékaival és hangjával is szép hatást ért el. *Bogyó* *Zsigmond* és *Nagy* *Imre* képviselték a komikus elemet és elég diszkréték is voltak, kivéve amikor olcsó hatáskedvéért nagyon is leszálltak az alsóbb régiókba. A kiállítás fényes volt, a rendezés gondos és csak azt ajánljuk a rendező figyelmébe, hogy a zsidó sokat imádkozik, de ritkán veri a mellét és a király előtt soha sem teszi. A zene- és énekkar kifogástalanul működött.

Tolvaj.

Május 2.

Nem színmű, hanem dráma, még pedig a legizgatóbb fajtából, amelyet *Berstein* irt, és amelyet a társulatunk — a körülményekhez

képe — pompásan adott elő. A darab meseje az, hogy a férjének tetszeni vágyó asszony lop, hogy cifrázkodhassék, a lopást magára vállalja egy suhanc, aki szerelmes a fiatal asszonyba, anélkül, hogy ez meghallgatná, a férj megtudja a valóságot és a mellesleges körülmények hatása alatt megbocsát feleségének és szinte kedélyesen vallja be felesége bűnös voltát a gyanúsított fiu apjának. Ime tömören a mese, mely három óra hosszáig kergette a közönséget egyik izgalomból a másikba. A szereplők közül kiemeljük *Markovics* Margitot, aki az első felvonásban szerepét csak nagyolva dolgozta ki, de a második felvonásban meglepő szép alakítást mutatott be. Hangja, mozdulatai, arcjátéka közvetlenül hatottak és óriási hatást váltottak ki. A harmadik felvonásban már fáradt volt, de azért itt is jobb volt, mint az elsőben. *Fodor* Oszkáról régen tudjuk, hogy jeles színész és ezen véleményünket ez estén sokszorosán igazolta, fokozottan fejlődött játéka a darab fejlődésével. *Bogyó* Zsigmond rövid szerepét értelmesen mondta és ellenszenves szerepét elfogadhatóvá tette. *Farkas* Béla és *Veszpréminé* egyes jelenetekben igen jók voltak. *Farkas* Ferenc szerepét elejtette, abból semmit sem hozott ki. Nem tulságosan nagy, de igen szép közönség volt jelen.

Heti műsor. 6. Hétfő Bánk Bán.

7. Kedd	Szép Ilonka.
8. Szerda	Szép Ilonka.
9. Csütörtök	Vig özvegy.
10. Péntek	Vig özvegy.
11. Szombat	Vig özvegy.
12. Vasárnap	délután Bolondok háza, este Vig özvegy.

A bajai főgimnázium hangversenye.

Amit a bajai főgimnázium tanári kara két évvel ezelőtt — *Garai* *Obsitosa*-ának színrehozatalával, mintegy kísérletképen — megkezdett, azt az idén folytatta, *Eötvös* Károly Lajosnak »*Az utolsó kuruc brigádos*« című verses színdarabjának előadásával. Nem értünk a pedagógiához, de annak a véleménynek adunk kifejezést, hogy az ifjaknak nyilvános szerepeltetése nagyszerű pedagógiai eszköz. A mindennapi élet tapasztalatai adnak igazat nekünk, mert láthatjuk lépten-nyomon, hogy az intelligens, művelt embernek mily nagy szüksége van, vagy lenne arra, hogy a szóbeli előadás terén otthonos legyen. A legműveltebb ember is csak szánalmat tud kelteni, ha péld. egy tószót elmondására szoritják, s ha csak kapkod fűhöz-fához, összebeszél tücskötbogarat s egy egészségesen megszerkesztett mondat nem tud kijönni a száján. Pedig *tudna* okosat mondani, de mihaszna, nincs meg annak elmondására a megfelelő gyakorlata. Enniek elsajátítására nem ismerünk alkalmasabb módot, mint hogy ifjainkat korán szoktassák arra a reá hivatottak, hogy azok a nagyközönség előtt is megtudják őrizni hidegvérüket, hogy ne kapjanak lámpalázt, mint kap igen sok olyan ember, a ki a nagy nyilvánosság előtt ritkán, vagy sohasem szerepel. A gimnáziumok rendeltetését különben sokan fél-

reismerik. Sokan azt hiszik, hogy a gimnázium egy amolyan előkészítő iskola a felsőbb iskolákba való beléphetésre; ez azonban tévedés. A gimnázium első sorban az általános műveltséget van hivatva terjeszteni, nevelni az élet számára s csak másodsorban képezi rendeltetését, hogy növendékeit az érettségi bizonyítvány kiadásával a felsőbb iskolák látogathatására kvalifikálja. Így csak természetes dolog, hogy ezen új irányzatot meleg rokonszenvvel üdvözljük.

A kedves, talán kissé naiv tárgyú darab előadásán egy egész sereg ifjúnak volt módjában bemutatni, hogy a szóbeli előadás terén a nagyközönség argusz-szeméi előtt is csak olyan otthonosan érzi magát, mint a legintimébb körben. Első helyen kell itt megemlítenünk *Sztankovits* Ferenczet és *Konez* Lászlót, kiknek előadásán a legszigorubb kritika sem talált volna kivetni valót. Nem kevésbé volt jó *Schverer* Béla sem, ki ép oly jól játszott, ép oly jól deklamált, mint a fent említett társai, de még sem tetszett úgy, mint amazok. Hogy miért? Hát azért, mert míg azok lelkesítő kuruc-szerepeket játszottak, addig neki — megkövetem — a labanc kapitány szerepének eljátszására kellett vállalkoznia. Kitüntek még *Rohböck* Ferenc és *Bacsó* László; az utóbbi a világ legszebb táncának, a magyar toborzónak ellejtésével aratott viharos tapsokat.

Az igen szépen sikerült előadást *Adam*-nak *Si j'etais roi* című ouverture-je követte, melyet az intézet nagy gonddal betanított és pompásan vezetett ifjúsági zenekara adott elő nagy tetszés mellett. A hangverseny legszebb számainak egyike következett ezután. Az énekkar *Zsaskovszky Dalárkedv* című mazurkájának pompás előadásával tett tanubizonyosságot kiváló fegyelmezettségéről. *Saratsate*-nak *Cigánydallamait* adta elő ezután *Melles* Béla, *Bachrach* László zongorakisérére mellett *Melles* nagyszerű zenei talentumáról tett tanubizonyosságot ezzel az alkalommal. Irigylésre méltó technikája, általános meglepetést keltett. A jeles ifjú előadását szünni nem akaró éljenzés és taps követte, mely mindaddig nem akart elcsendesedni, míg ezen számot egy kis ráadással meg nem toldották. Ezután az ének- és zenekar szívhez szóló magyar népdalokat adott elő, majd *Konez* István, a kis negyedik osztályos gimnazista, bátyja: *Konez* László zongorakisérére mellett, *Schumann*nak egyik bájos dalát adta elő csellón, felnőttek is becsületére való precíz technikával. A minden ízében sikerült hangversenyt, melynek előkelő látogatói közt ott láttuk *Vajda* Ödön zirci apátot, *Ambrozovics* Lajos dr. főispánt, *Szele* Róbert dr. főigazgatót és másokat, az ének- és zenekar által lelkesen előadott *Kosuth*-induló előadása fejezte be.

Az előadás után sokan siettek, hogy a karokat vezető *Nagy* Vazul zenetanárnak elismerésüket fejezzék ki az elért páratlan sikerért.

Tihamér.

HIREK.

A Tulipán Szövetség — Magyar Védőegyesület f. hó 5-én d. e. 11 órakor a városi székház 2. sz. tanácstermében választ-

mányi ülést tart. Miután ezen ülésen a közgyűlési tárgysorozat lesz megvitatva, ez úton is felhívjuk a t. tagok figyelmét.

A Magyarországi Munkások Rokkantsági és Nyugdíjegylete, melynek Baján is van fiókjá, mult hó 21-én tartotta közgyűlését Budapesten. A bajai fiókot *Stricker* Simon pénztáros képviselte.

Ezen egylet 1893-ban alapított 692 taggal. Az egylet vagyona volt az első év végén 3197 K 82 fillér. Tizennégy évi fennállása után a tagok száma 47000-re szaporodott 2.500.000 K alaptőkéjével és 150 fiókkal.

A tényleges segélyezés kezdődött 1903. márc. havában. Az azóta eltelt 4 év alatt kifizetett az egylet 10800 koronát.

A kereskedelemügyi miniszter, méltatván ezen egylet nemes célját, három éven át 5000 koronával támogatja.

Ezen egyletnek tagja lehet bármely foglalkozású egyén kor és nemkülömböség nélkül. Heti járulék 20, 24 vagy 30 fillér. Tíz évi tagság után a tagok kedvezményben részesülnek, ha valamely baleset, betegség vagy aggkori gyöngeség következtében munkaképtelenné lesznek, az egylettől 8.40, 9.80, illetve 11 K 90 fillér rokkantségélyt kapnak hetenkint életük végéig. Ha a rokkantság később következik be, a rokkantségély minden további tagsági év után emelkedik.

A bajai fióknak jelenleg 200 tagja van. Ezek között vannak munkások, önálló iparosok, kereskedők, állami és magántisztviselők, tanítók, továbbá munkásnők és házi teendőkkel foglalkozó nők

A bajai fiók helyisége a bajai Kereskedő Ifjak egyletében van, hol a belépni szándékozók a nap bármely szakában jelentkezhetnek.

Felülfizetések a főgimnázium április 28-iki színelőadása alkalmával.

A főgimnázium igazgatósága kedves kötelességének tartja köszönetet mondani mindazoknak, kik a mult vasárnapi hangverseny és színelőadás alkalmával felülfizetéssel támogatták azt a jótékony célt, melyet az előadás szolgált. A felülfizetők névsora: *Tomcsányi* Sándorné szül. *Béri* Balogh Mária 4 kor. 80 fillér., dr. *Andrits* Tivadar (Mohács) 10 kor., *Bachrach* Lajos (Bezdán) 5 kor., *Ertl* István 10 kor., *Ertl* József 10 kor. 40 fill., *Fischer* Béla 3 kor., *Fischer* Pál 4 kor., dr. *Fischhoff* Zsigmondné 2 kor., *Grünhut* Miksa 3 kor., özv. *Háj* Jánosné 10 kor., *Hesser* Gyula 2 kor., *Horváth* Béla 3 kor. 40 fill., *Keserics* Ferenc apát-plébános (Mohács) 10 kor., dr. *Konez* Adolf (Mohács) 10 kor. *Kuts* János (Bácsbokod) 4 kor., *Lászlóvszky* Kálmán (Előszállás) 5 kor., dr. *Makray* László 5 kor., *Miasszonyunkról* nev. zárda 6 kor., *Michitsch* István 2 kor. 40 fill., *Müller* József 5 kor., *Nadas* Sándor 4 kor., br. *Podmaniczky* Endre 2 kor. 80 fill., *Posch* Ernő 40 fill. *Reich* Gyula 5 kor., *Schnetzler* Ernő 2 kor., *Sinkó* Mihály 40 fillér, özv. *Stájer* Istvánné 1 kor., *Sziklai* Zsigmond 4 kor., *Tománovits* György (Bácsbokod) 1 kor. 80 fill., *Vojnits* Dániel apát-plébános 4 kor., *Vojnits* Máténé 2 kor., ifj. *Wagner* Antal 5 kor. *Willmann* János 4 kor.

Itt említjük meg, hogy mélt. és ftdő. *Vajda* Ödön zirci apát ur, az intézet kegyura, száz koronát kegyeskedett adományozni a hangversenyen és színelőadáson szereplő ifjak részére rendezendő *majális* költségeire.

Műkedvelő-előadás Érsekcsanádon. Az érsekcsanádi »Műkedvelő Ifjúság« 1907. má-

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi receptre a gyógyszerárakban. — Ára tizenkét 4.— korona

jus 11-én, azaz szombaton a nagyvendéglő összes helyiségeiben az érsekcsanádi önkéntes tűzoltó-egylet javára táncvigalommal egybekötött *műkedvelői előadást rendez.* Kezdeté pont 8 óraker. Belépő díjak: 1-ső hely 2 K 2-ik hely 1 K 40 fill., 3-ik hely 1 K. Állóhely 40 fillér. Felülfizetések, tekintettel a jótékony célra, köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Szinre kerül *Abonyi Lajosnak* »A betyár kendője« című négyfelvonásos népszínműve. Személyek: Kulcsár Nagy Istvánné Öbertlich Istvánné, Kulcsár Nagy András Szendrey Lajos, Nagy Ferenc, aggregény Pacskó Lajos, Andó, ügyvéd, városi tanácsnok Gulyás Lajos, Boris asszony, özvegy gulyásné Kuruc Eszti, Bandi, fia, számadó Kovács Emil, Örzsi, ennek neje Szendrey Lajosné, Buzi, csárdás Fischer András, Buziné Fischer Andrásné, Zsófi, leányuk Kurucz Eszti, Csepü, szabó Dancsa Áron, Kajszin Dárius, borbély Bencses Lajos, Ragyás, Pisz, futóbetyárok Bencses Lajos, Damsa Áron, Szolgabíró Rabata János, Biztos Dancsa Áron, Huszár Bencses Lajos.

Az emberiség nagy tömege pusztul el, a legnagyobb ellensége, a tudóvész által. Szerencsére manapság már nem vagyunk tehetetlenek ezen borzasztó betegség ellen, mint annakelőtte. A modern gyógytudomány a »Sirolin-Roche«-ban egy oly hatásos szer birtokában van, mely a tudóvész tovaerjedését feltartóztatja, a köhögést és köpetet csökkenti, az étvágyat és a testsúlyt emeli és ezen betegség összes jelenségeit megszünteti. Amellett ezen szer kellemesen szedhető s huzamosabb használatnál is teljesen ártalmatlan. Kapható a gyógyszerárakban.

Öngyilkosság. Lévai József 57 éves bácsföldvári születésű, nagyon iszákos természetű ember, ki Adlicer Józsefnél volt mindenek f. évi április hó 29-én ittas állapotban a sütődében felakasztotta magát. Mire neje észre vette, már nem volt benne élet.

Kiküldetés Koppenhágába. Dánia fővárosában ez év május—június hónapjaiban a világ összes szaklapjai sajtókiállítást rendeznek. A Magyar Ujságkiadók Országos Szövetsége legutóbb tartott választmányi ülésén megbizta *Lenkei Zsigmondot*, a Szövetség jegyzőjét a világtárlás tanulmányozásával. A tanulmányut eredményéről *Lenkei* az Ujságkiadók Lapjában fog beszámolni.

Adó a nyugdíj után. A pénzügyminiszter körrendeletet adott ki a nyugdíj után való adófizetéséről. A rendelet, amely a zombori pénzügyigazgatóságához is megérkezett, afelel intézkedik, hogy az állami tisztviselők, altisztek és szolgák nyugdíja, végkielégítése, nyugdíjválsága mindenütt rendes megadóztatás tárgyává tétessék.

Belga és francia tőke Magyarországon. A »Belga Francia Pénzcsoporthoz«, mely tudvalevőleg Belgium és Franciaország legnagyobb pénzintézeteinek szindikátusaiból áll, a magy. szent korona országainak területén való elhelyezésére 100 millió arany frtot engedélyezett. Európa ezen leghatalmasabb pénzcsoporthoz a készpénztőke folyósításával Budapest legtekintélyesebb bankárját a *Róth* Bankházat bizta meg. Felhívjuk a T. olvasó közönség figyelmét a főváros eme legnagyobb Bankházának lapunk mai számában közzétett Hirdetményére.

Magyar gyermekgondozónők. A temesvári Fehér Kereszt délvidéki gyermekvédő egyesület már három év óta magyar gyermekgondozónőket képez ki 8 hónapos tanfolyamokban. Ezek a tanfolyamok jó családból való, kellő előképzettséggel bíró fiatal nőket elméletben és gyakorlatban a gyermekápolásra nevelnek. Eddig valamennyi növendék megfelelő jól jövedelmező állásba jutott. A legtöbb

magyar állami gyermekmenhelyekben, némelyek magánházakban. Az okleveles gondozónők országos testvérszövetséget alkottak, a mely tagjai nyudijáról, állástalanság esetére ellátásáról gondoskodik. A IV-ik tanfolyam vizsgálata most volt s a végzett növendékek uriházakban fognak állást vállalni gyermekek mellett. A gyermekgondozónő alkalmazása s az új tanfolyamba való fölvétel végett a nevezett egyesülethez kell fordulni.

Kibujás a fegyvergyakorlat alól. A póttartalékos és tartalékos legények javarésze rendszeresen elkerüli a fegyvergyakorlatra való bevonulást. Különböféle ürügyek alapján kéri a bevonulás elhalasztását s ezek a halasztások addig ismétlődnek, míg a bevonulás kötelezettségének határideje lejár. A honvédelmi minisztériumban régóta rájöttek, hogy ezek a kibujások azért történnek, mert a polgári hatóságok gondatlansággal és felületességgel állítják ki azokat a bizonyítványokat, melyeknek alapján a tartalékos a felmentést, vagy elodázást kéri. A miniszter ezért most szigorú hangon rendeletet intézett a hatóságokhoz, melyben a fegyvergyakorlatról távolmaradt tartalékosok nagy számára hívja fel a hatóságok figyelmét, hogy szigorúan ellenőrizzék, jogos alapon kéri-e a tartalékosok a bevonulástól való felmentést, s ha nem, az ilyen kérvényeket okvetlenül utasítsák vissza.

Magyar otthon. Elsőrangú penzió. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett különbejárati szobák. Rézágak, fürdők, lift. Olcsó árak. Főherceg Sándor-utca 30. sz. Budapest.

A madarak és fák napja ünnepére való előkészületek alkalmából tisztelettel értesitem a kartársakat, miszerint az Orsz. Állatvédő Egylet támogatása lehetővé tette, hogy a *madarak és fák napja* című vezérfonalam *második bővített kiadása* (6 nyomott iven 96 old.) megjelent és 1 K. 25 fill. árban nálam kapható. Szintén megjelent az ünnepélyre való *alkalmi dalfüzet* is, Belezny Antal és Vaday J. egy és kétszólamu eredeti nótáival. (Benne 2 induló is) Ára 55 fillér. A rendelések közvetlen hozám intézendők. (Egyszerű postadíj 10 fill. utánvételes 45 fill.) Nagyvárad, 1907. máj. 1. Vaday József közs. isk. íg.

Segédszerkesztő: **Wagner Antal.**

NYILT TÉR

Ezen rovatokban közöltekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Óvás!

Alulírott óva intek mindenkit, hogy kiskorú könnyelmű *József* fiamnak, kit kitagadtam, senki se hitelezzen, mert pénzt veszti

Bácsborsód, 1907. ápril 20.

Latinovics Pál

v. főispán és földbirtokos

Hirdetmény.

„A helybeli gubóraktárhoz egy 8 névleges lóerejű gőzgép (locomobil) keresztek bérbevétele. A közelebbi feltételeket tartalmazó szerződés minta a helybeli selyemtenyészési felügyelőségnek díjmentesen kapható.

Az ajánlatok az országos selyemtenyészési felügyelőségnek Szekszárdra azonnal beküldendők.”

Hirdetmény.

100.000.000 belga és francia tőkét folyósítatunk, Magyarország területére!

RÓTH BANKHÁZ

== BUDAPEST ==

BANK-KÖZPONT:

M. kir. Opera-Bazár Palotája.

Folyósítunk:

Törlesztéses kölcsönöket földbirtokra és bérházakra 10—75 éves törlesztésre 3%—3½%—4%—4½%-os kamatra készpénzben.

Jelzálog kölcsönöket II-od és III-ad helyi betáblázásra 5—15 évre 5%-al, esetleg 5½%-kal.

Személy és tárca váltóhitelt iparosok és kereskedők részére, valamint minden hitelképes egyénnek 2½—10 évi időtartamra.

Tisztviselői kölcsönöket állami, törvényhatósági, községi tisztviselőknek és katonatiszteknek fizetési előjegyzésre kezes és életbiztosítás nélkül. Ugyanezeknek nyugdíjaira is. Értékpapírokra, vidéki **pénzintézetek** és vállalatok **részvényeire** értékük 95%-áig kölcsönt nyújtunk az Osztrák-Magyar Bank kamatlába mellett értékpapírok lombardizálására reservált több százezer korona erejéig.

Konvertálunk bármely belföldi pénzintézet által nyújtott jelzálogos — törlesztéses, — személy és váltó-kölcsönt.

Mindennemü bel- és külföldi értékpapirt napi árfolyamon veszünk és eladunk.

Tőzsde megbízásokat a budapesti és külföldi tőzsdéken lelkiismeretesen és pontosan teljesítünk, mindenkor föltétlen eredménnyel.

Pénzügyi szakba vágó **minden reális ügyletet** a legnagyobb pénzcsoporthoz levő összeköttetéseinknél fogva legelőnyösebben bonyolítjuk le.

Díjtanul nyújtunk bárkinek szakszerű **felvilágosítást.** Bankházunk képviselőjére megbízható egyéneket **felvesszünk.**

(Válaszbélyeg mindenkor mellékelendő.)

Bankhelyiségeink Budapesten:

VI., Ó-utca 15. sz. és Lázár-utca 16. sz. alatt vannak.

Rohitschi „Stiria-forrás” **gyógyvíz**

Gyomor-daganat és görcsök, **Orvosilag ajánlva!**
Bright vese-gyulladás,

Torok- és gége-hurut,

Gyomor- és bélhurut,

Húgsavas diathesis,

Czukros vizezés,

Kiváló Emésztési zavarok és

gyógyhatás! Májbajok ellen.

Nagybani raktár Magyarország részére:
Hoffman József, Budapest, Báthory-u. 8.

HEREFÖLD

2 és 3 éves

BÉRBE ADÓ.

özv. Spitzer Simonné és Trsa.

Lakás kerestetik

lehetőleg a tanítóképző közelében

3 esetleg 4 szobás.

Bővebb értesítés a kiadóhivatalban
nyerhető.

VAS PÉNZSZEKRENY

II. SZÁMÚ

CSAKNEM TELJESEN ÚJ

OLGSON ELADÓ.

HOL?

MEGMONDJÁK A KIADÓHIVATALBAN.

Lombfűrész deszka

kapható

IFJ. WAGNER ANTAL

könyv-, zenemű- és papirkereskedésében

BAJÁN.

EGY FIÚ,
KELLŐ ISKOLAI KÉPZETTSÉGGEL

TANULÓUL

FELVÉTELIK

NÁRAY LAJOS

könyvnyomdájában

BAJÁN.

Tóth Kálmán-tér.

Pártoljuk a magyar ipart!

Magyarország legnagyobb raktára

GYERMEK

-ruhákban
-kötényekben
-fehérneműekben
-harisnyákban

stb. — Férfi-, női és gyermek-

DIVAT-ÉRTESETŐNKET

kivánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Vogel Testvérek, Budapest.

Főüzlet: VI., Andrásy-út 33.

Fiókok: Bécsi-utca 8 és Kerepesi-út 22.

Hirdetések

felvételnek — a kiadóhivatalban.

Biztos gyógyulást

talál

mindenki a felette fájdalmas bajok

Rheuma

Csuz

Ischias

Zsába ellen,

ha csak egyszer is megpróbálja

AZ ÚJ SZERT.

„SAMOL“ egy kenőcs, mely K. 1-50 és K. 2-50-es (sokáig tartó) tubusokban a legtöbb gyógyszerárban kapható.

SAMOL

Ha lakóhelyén lévő gyógyszerárban „SAMOL“ még nem volna raktáron, tessék írni a főraktárhoz.

FILO JÁNOS gyógyszerész, Budapest,
MÁTYÁS-TÉR 3.

„Samol“ oly eddig ismeretlen, hatásos alkatrészt tartalmaz, melynek előállítása a legtöbb államban szabadalmazva van. A Budapesti ker. betegsegélyező pénztár kórházában, más számos kórházban, orvosok és magánosok által kipróbálva. Használati utasítás és orvosi vélemények minden tubusnál.

Wagenblatt és Henerári

festékkereskedése Baján.

T. Cz.

Aki festéket akar venni, az menjen a special

festék kereskedésbe,

ahol, sajátgyártmányu friss olajfestéket kaphat minden színben.

Zománc festéklakot harminckét színben. Szalmakalap lakot minden színben.

Borostyán padlóak 3 színben I.	80 kr.
„ „ „ 3 „ II.	70 kr.
Linoleum (Páncéllóvag v. j.) színben	90 kr.
„ 3 színben I.	80 kr.
„ 3 színben II.	70 kr.

Butorlackok, ecsetek, meszelők, építési anyagok u. m.: elszigetelő lemez, kátrány papir. Beocsini, Román és Portlant cement, Gips, Carbolineum kátrány stb. a legolcsóbb árban.

WAGENBLATT ÉS HENERÁRI

festékkereskedése Baján

5 5

Feltűnő ujdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —
A dohányzó egyszer veszi és többet mást nem szíhat.

Legjobb valódi francia szivarkapapír és szivarkahüvely kapható az ország minden különlegességi árudájában.

Első cs. és kir. osztrák magyar kizárólag szab.
viharmentes.

HOMLOKZAT FESTÉK-GYÁR

KRONSTEINER KÁROLY

Bécs III. Hauptstrasse 120 saját házában.

Kivánatra ingyen próba mintakönyv prospektus.

Kronsteiner-féle új zománc HOMLOKZAT-FESTÉKE hatós. védve.

Ötven különböző minta, vízzel keverhető, mosható, viharmentes, tűzálló, zománcozott, csak egyszerű mázolás. Jobb, mint az olajfesték. Ezek során szállítja cs. és kir. uradalmak, katona és civilintézőségnek, vasutaknak stb. Minden résztvevő kiállításon első díjjal jutalmazva. Legolcsóbb festék homlokzatokra belterületre, különösen iskolák, kórházak, templomok, kaszárnyákhoz stb. és mindenféle más tárgyhoz. Egy négyzetméter ára 2 1/2 kr. Meglepő eredmény. HOMLOKZAT-FESTÉK viharmentes, mézben, oldható, 49 minta olajfestékkel azonos klgr.-ja 12 krtól följebb.

Főelárusítók: Wagenblatt és Henerári Baja.

MIT IGYUNK?

hogyan egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer.

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

ÁGNES-

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olesó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógsóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint typhus, cholera, megkíméltettek azok, a kik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Ágnes-vízzel éltek. Legjellegesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű meslerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

KEDVELT BORVIZ!

Főraktár: DRESCHER GYULA úrnál Baján.

Nyomatott Nánay Lajosnál Baján.